

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— "
Negyedévre 2.50 "
Egy hóra 1.— "
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábon petűt
sorokint 5 kr-ával
számítanak.

Gazdatársainkhoz!

Debreczen, július 21.

Mánitánk a kongresszus! De milyen kongresszus! A legtöbb esetben eredménytelen kongresszus! Jöttünk, láttunk, száz forint; ettünk ittunk, kétszáz forint; összesen négyszáz forint. Még ha kettős krétával irunk, még akkor sem igen tudunk egyéb eredményt felmutatni.

Egy nemzetközi gazdakongresszushoz Budapesten már volt szerencsénk. Igaz, hogy a kormány hozzájárulása nélkül. — A kormány mindössze annyit tett, hogy Széchényi Pál gróf, az akkori földművelési miniszter, szintén megjelent, a kongresszus működésére Isten áldását kérte, amely imádság után eltávozott és azt se mondta többé: cserélj pipát.

A kongresszust Károlyi Sándor gróf ütötte nyélbe és Európa minden részéből jöttek oda kis befolyású, kis méltóságú emberek. Folyt a díkeziózás német nyelven, Apponyi Albert még így is lepipálta valamennyi szónokot. A tanácskozás ugyancsak a körül forgott, vajjon a tengerentuli gabona-versenyyel szemben mit kellene csinálnunk? Szórol-szóra már nem emlékszem, hogy miféle

végzést hoztak, de hogy ennek a kongresszusnak semmi, de semmi eredménye nem volt, annyit tudok.

A most szeptemberben összeülő kongresszus élén a földművelési miniszter áll, ami sokkal biztatóbb, mintha privát ember csinálja, még ha gróf Károlyi Sándor is. A kormány akezióképes. Összeköttetésben áll a többi kormányokkal és a kongresszus határozatait európai diszkusszió tárgyává teheti, amit privát ember nem tehet meg. Ez elé a nemzetközi gazdakongresszus elé tehát nagyobb reményekkel nézhetünk s mert ez is tengerentuli versenyyel és a börzék üzérkedésével akar foglalkozni, ha valami helyes megoldási lehetőséget gondol ki, még lehet belőle valami: de mit szólunk a szept. 24-én megnyitandó „Országos gazdakongresszusról?”

Dacára, hogy ez a kongresszus és a földművelési miniszterium védnöksége alatt nyílik meg, várni tőle nem sokat merészkedünk. Amint hogy kevés praktikus eszme került szóba a legutóbbi kongresszuson, ép úgy nem vagyunk megelégedve a most kitűzött tárgyakkal.

I. A gazdasági egyesületek szövetsége.

Ez egy valóságos tengeri kigyó, mely mindig a felszínen mozog, de nem mennek vele semmire. Ugy látszik, hogy ez a szövetségés mindég ama szempontból indul ki: hogy az ország gazdaközönségét egy kalap alá vonják s ezek felett az O. M. G. E. vezetői játszik a domináló szerepet.

II. „A megyei gazdasági egyesületek, mint mezőgazdasági bizottságok.”

Hogy ebből mi akar lenni, még nem tudjuk, de ismerve a legtöbb gazdasági egyesületben uralkodó letargiát, a gazdasági egyesületek legtöbbje nem akezióképes.

III. „A községi gazdakörök s birtokossági tanácsok, kapcsolatban a megyei gazdasági egyesülettel (!) — Halva született!...”

IV. „Kiegészítésünk Auszriával.” — Jaj!

V. „A nemzetközi gazdakongresszus határozatai.”

Nos hát ebből a tárgysorozattól itélve, ettől a kongresszustól se várunk semmit. Ehez a tárgysorozathoz, kvázi napi parancshoz hozzászólni mindenkinek joga van ugyan, de csak 10 percig. Hogy tíz perc alatt hogy fejtheti ki valaki az ő nézetét, alaposan? Ezt elgondolni is alig lehet. A kongresszus vezetői azon-

T Á R G Z A.

Csak!

Irta: Igmándy Miklós.

Csak sirja ne volna
Olyan, olyan messze;
Csak négy deszka közé
Ne volna rekesztve;
Csak olyan sok földnek
Nagy terhe ne nyomná;
Csak Isten ege még
Egyszer beragyogná;
Csak egyszer mozdulna
A keze, egyszer még;
Csak egyszer, még egyszer
A szeme felnyílnék;
Csak egyszer kigyulna
Még arcza pirosra;
Csak még megszólalna...
Csak élne Piroska!

Heine költészetéről.

— Esztetikai levél. —

Nagy emberek műveinek a szellemébe hatni s azokat, mint valami titkos rugókat megnyomva, lelkükhöz férközni, érzés- és gondolkozásmódjukat ellesni: olyan foglalkozás, mely nemesak hasz-

nosnak, de fölemelőnek is mondható egyaránt. Erről mondotta azért egy szellemes író igen találoán ezeket a szavakat: „Mind a lángész, mind terméke kimeríthetetlen. Oly nagy e termék, hogy ezzel foglalkozni léleknevesítő; oly nagy a lángész, hogy hozzá fölemelkedni megdicsőítő.”

Az embernek az élet prózájával lépten-nyomon úgy is sok a baja! Gyalogszerrel járjuk biz többnyire az életet édes mindnyáján, melynek utján ha port és sarat vág szemünkbe sorsunk kereke, mi is a békés lelkű Arany János sorsának leszünk osztályosai. Természetünkbe van már oltva a vágy az után, a mi életünk prózáját az idealizmus bűvös fátyolával vonja be: lelkesülni tudó ember napi fáradalmi enyhítőjéül könyvet vesz a kezébe, olyant, mely lelkét eszmék és eszmények világába ringassa át.

Őn sokszor emlegette, asszonyom, hogy a próza öl, spleenessé teszi az embert s hogy a lélek e szürke hangulatát elkerülje, antidotumért kedvenc költőhöz fordult. Emlékezzék csak rá, hogy ébenfából készült könyvvállványáról hány-szor vette elő lelkének kedvenc költőjét. Heinét? Ennek a poétának a dalos könyvét szereti, becsüli őn nem azért csupán, a miért a haute créme egy jó része, hogy a könyvek pazarfényű öltö-zete: a kötés Párisban készült; hanem úgy vettem észre, kegyed a költőt versei-

ért, a dalt önmagáért a dalért becsüli. Igaz ugyan, hogy úgy néha napján azzal is eldicsekszik, hogy a magyarok felseg-es asszonyának szintén Heine a kedvencze; tehát ebből azt gondolhatnám, hogy őn, asszonyom, szintén a külső befolyás híve, mások után indul a poéták méltatásában. En azonban jobban ismerem az ön kiváló szellemét, mely önál-lóan meg tudja alkotni itéletét s hiszem, hogy az ön fejlett műérzéke való. helyes alapon érdeklődik a költészet iránt.

A multkor egy szellemes levelében felszólít, fejezném ki nézetemet én is Heine költészete, annak szelleme felől s az esztetika álláspontjáról mondanék vé-leményt költészetéről.

Erdemes vállalkozás tehát különösen most szólni erről a könyvről, melynek nem egy dala ott zsong a poézist kedve-lők lelkének legmélyén; megemlegetni a költőt, ki a szerelem Veszta-papnőinek, a hölgyeknek kedvenczévé tudott lenni, bár nem egyszer merő guny tárgyává teszi azt az érzelmet, mely a női szívet annyira megnevesitheti.

Mondhatom, asszonyom, a mennyire megtisztelő, annyira meglepő is reám nézve ez a kedves felszólítás. Kiváló szellemeket ismerni, felőlük jellemüket megvilágító helyes véleményt koczka-ztatni nem könnyű dolog. Véleményt mon-dani a pesszimizmus mélyeséges költője felől! Oly kívánság, melynek kielégítésé-

ban abból a szempontból indulnak ki: hát ha nagyon sokan és nagyon sokat akarnának beszélni, hogy telnék ki abból az egy-két nappól az eszemiszommal és mulatozásokkal együtt?

Az már igaz! Mivel pedig eszem-iszom és dinum-dánium nélkül az ilyen kongresszus nem lehet meg, hát bizony két napmenyő rövid idő, de mert több napra nem igen akad vállalkozó, ergo? Az eredmény? Jöttünk mentünk, ittünk, ettünk! . . .

Az igazat bevallva, azok a kongresszusok népgyűlések színezetével bírnak. A vezetők elkészítik a programot is, a végzést is, a plebsz pedig arra való, hogy kiáltsa rá az éljent és az igent.

Mi, kik egy cseppet sem vagyunk inklinálva arra, hogy a kongresszus népségét és katonaságát képezzük s kész határozatok megszavazására tegyük meg az utat Budapestig; hogy egy-két urasági eszmének uszályhordozóiként szerepeljünk, e lapok olvasóinak gazdaközöntségéhez egy tiszteletteljes indítvánnyal mérészkedünk:

Azok, kik eme kongresszuson f. é. szeptember 24-én megjelenni szándékoznak, kegyeskedjenek ezimeiket e lapok szerkesztőségéhez beküldeni. Szándékunk lenne ezen t. gazdatársainkkal érintkezni s mielőtt a kongresszuson megjelennénk, előzetes értekezletre jönni össze.

Azt hiszem, önálló emberek vagyunk, hogy nekünk is lehetnek eszméink, gondolataink, melyeket a kongresszus elé vinni és a gazdaközöntség érdekében tár-

gyalásra tüzetni, talán még hazafias kötelességünk is.

Ennek a közbelki gazdasági cenzuralizációnak és monopoliumnak igen sok gazda nem barátja. Országos ügyekben a közérdek szolgálatára, pláne saját érdekeink támogatására, mindannyian kötelességszerűen készen vagyunk, de hogy itt egyesek kormányt alkossanak és saját akaratuk érvényesítését vittessék velünk keresztül, ahhoz, mint független emberek, nem vagyunk eléggé kvalifikálva.

Szóval, a vidék gazdaközöntségének meg kell mozdulnia és életjelt kell adnia magáról. Nagy hatalom vagyunk mi, ha mozgunk, eszközök, ha a mások rendelkezésére állunk. És mert, ugyintézkedünk, hogy ezen fölhívásunk az országban számosak tudomására jusson, reményünk van, hogy mint tényezők és nem mint eszközök fogunk szerepelni.

— **Külföldi hírek.** (Ujabb oláh memorandum.) Az Adverul arról értesül, hogy királyunknak bukaresti látogatása alkalmából, az ott lakó erdélyi oláhok, valamint azok, kik e czézből Romániába akarnak átjönni, az uralkodónak emlékiratot szándékoznak átnyújtani. Ennek a megfigyelésére a kormány nem csak a határon fog élesebben őrködni, hogy az erdélyi oláhoknak beözönlését meggátolja, de a Bukarestben élő és gyanus erdélyi oláhokat is ki fogja utasítani. — (Népió japánok.) Dél-Formozából azt írják a hittérítők, hogy a japánok gyalázatos kegyetlenségeket követnek el a kínaiakon, úgy, hogy ezek csakhamar ki lesznek irtva; 60-nál több várost felgyújtottak, sok ezer embert rettenetes módon megöltek. — (Uj királyság.) A N. Fr. Pr. értesülése szerint a badeni nagyherceg szeptember 9-én, 70-ik születésnapja alkalmából, királylányát fog proklamálni. — (Az új olasz külügyminiszter.) Visconti Venosta, ujon-

nan kinevezett külügyminiszternek tegnap kézbesítették a királyi kinevezési okmányt és a miniszter ma már el is foglalja hivatalát.

A munkácsi emlékünnap.

— Saját tudósítónktól. —

Munkács, július 20.

A Beszkid-hegyek sziklái viszhangozták egy hálás nemzedék ünnepi áldozását Árpád és hősei emlékének. A magyar vértől először ázott földön ünnepek sora kezdődött, külsőségeiben lelketemelő, hatásában megragadó. A hivatalos Magyarország, elül a kormány képviselőjében Erdély Sándor a felvidéki vegyes ajku népnek körében lerakta alapkövét a munkácsi millenáris emlékeknek, látható jelét a helynek, ahol ezer esztendő előtt Árpád hadai megpihentek. És az a nép, a mely csak hiréből ismeri a dusan termő rónák aezélos buzáját, amely sokszor elcsüggedve küzd a fékevesztett vizek áradásával, a hegyek kopárságával felejtette nyomorát és a hazaszeretet fölemelő érzésében új erőt merit küzdelmeihez.

Ragyogó nyári nap aranyozta be a messze vidéket és ahogy ott álltunk a hatalmas gránitobelisk tövével, fent a hires munkácsi vár évszázadokkal daczó falai előtt feltűntek északról a volóczi havasok, délről az Alföld végtelen síksága és éreztük miért a könnyesepp az ősz Kiss Áron szemében, amikor tiszteletet keltő alakja ég felé fordult, imádságot mondva a magyarok Istenéhez.

Az ünnepi alkolomhoz méltó volt Erdély Sándor igazságügyminiszter beszéde is, igazi apotheozisa az ősök iránt való kegyeletnek, a hazafiságnak és a királyhűségnek; a lelkesedésnek ritka melegsége árad ki különösen beszédének befejező részéből, amikor Bereg vármegye gondjaira bizza az országos költségen állított emléket. Hatása gyújtott és lelkesített, az ünnepi közönység perczekig élje-

hez az én fogyatékos esztetikai érzékem nagyon kevés.

De mert az ön nemes érdeklődése nekem szerfelett imponál, megpróbálom óhaját — a mennyire rajtam áll — teljesíteni. Egyre úgy is igen alkalmas ez a felszólalás s megvallom, nekem is kedvemre való, hogy t. i. Heine költészetének a filozófiáját vehessük szemügyre most, mikor filozófiálni némely előkelő körökben a bon-tonhoz tartozik. Vagy nem emlegeti-e ön is, asszonyom, igen sokszor Hegelt és Schopenhauert, mikor kedvenc költőjének a szellemet fürkészi? Mi véleménye van az ön szándékáról? Várva várom; írja meg, kérem.

Asszonyom, ön azt írja, hogy a filozófia komoly bepillantást enged vetni a költészet lényegében ép úgy, mint más dolgokéba; ön tehát ajánlatomat nem hogy vissza nem utasítja, hanem szívesen veszi. Az ön tanulni vágyó lelke sokat le bír ugyan küzdeni, de félek, hogy kedvenc költőjét hatalmas esztetikus fogja kommentálni. „Tu l'as voulu George Dandin”. — Ismeri Moliere eme szavait. Türelmét, kérem, önmaga teszi próbára a tanulni vágyásért; ez legyen hát nekem is — a mentségem.

„Wer den Dichter will verstehen, muss in Dichters Lande gehen.“ Göthe eme sorait ön már sokszor olvasta s ha esztetikai véleményt kíván tőlem hallani, kövessen

— kérem — Heine költészetének a megfigyelésében is.

Sokan olvassák Heinét, még többen rajongnak szerelmi dalaiért nem keresve az őszhangot, melyet költészetének a szelleme ad. Az igaz, hogy nála minderről inkább beszélhetni, mint őszhangról. Élete és költészete egyaránt a legnagyobb disszonanciában folyik, a mit maga is bevall, midőn egyik versében így énekel:

Dalt a dalra, zengve, költve —
Mégse hoztam semmit össze;
Összhang volt a czélem neve:
Sem mire sem mentem vele!

Vegyük csak apróra, a mit mond; lássuk, mi igaz van benne!

A német romantikus iskola, mely a fantázia sajátos termékeivel árasztotta el a levegőt, még akkor javában kapaszkodott bele a költészet talajába, mikor Heine az irodalomban fellépett. Nagyban előmozdította ezt az a körülmény, hogy — helyes esztetikai fogalmak hijával — reális következtetést, józan tanulmányt a poétáknak maga az esztetika sem tudott adni. Elég legyen csak Fichte esztikájának a na képtelen tanát megemlítenem, hogy a költő mindent önmagából merit s nem a tapasztalatból, vagyis, hogy az esztetikai képzeletnek független a valóságtól. Efféle vélemények, sőt komoly esztetikai igazságok gyanánt hirdetett merev állítások természetesen csak egyengették a

tulhajtott romantika utját s így bizony nem igen lehet csodálni, ha Heine is beleburkolódzott a romantizmus tetszetős köpenyegébe. Muzsája szerette a romantikus ködöt s ez volt az oka, hogy zseniális eredetiségre valló gondolatai nem egyszer kirugják lábai alól azt a talajt, mely az ideálizmust remek harmóniában van hivatva egyesíteni. Képzelete nem keresi költészetének a zománczaut a mindennapi élet verőfényét, hanem a régi revevilágba vágyik, keletre:

A régi regékből
Regék tavaszából —
Dalt hallok csengeni
Tündéri virágról.
Ott alkonyi fényben
Epedve virulnak,
Nagykelyhű virágok
S egymásra borulnak.
S a patakok . . . csengnek, bongnak
Csodaszerű bájjal,
Mig meg nem örjítik
A kéj italával.

Schopenhauer hirdeti, hogy gondolatvilágunk ki nem fejtett képzeleti csak előnyére válnak a fantázia világának, úgy a költészetnek is. Heine idézett sorai kissé groteszk bizonyosságot tesznek eme föltevés mellett. Vagy mit szól ön ahhoz, asszonyom, mikor a költő esendes, bus éjjelen „szederjes, nedves ajku királylány”

nezte a minisztert, aki ezzel a szónoklatával igazán emelte Munkács országos ünnepét. A miniszter látta az ezekre menő lelkes tömeget, látta Zrinyi Ilona teremt és talán gondolt arra, hogy az a vár, amelyhez multunk annyi dicsősége fűződik, soká a büntető igazságtól sujtott emberek hajléka nem lehet. A multban védelmet nyújtott az a pusztító ellenség ellen, legyen most a kulturáé egészen és akkor lesz maradandó nyoma a miniszter munkácsi napjainak.

Vasárnap a honfoglaló emlék alapkövének letételével megkezdődött a bereg-megyei ünnepségek sora. Kora reggel sűrű embertömeg lepte el a zászlókkal gazdagon díszített utcákat, a melyeknek ünnepi hangulatát még fokozta a katonai zenekar játéka. Magyar dalai mintegy bevezették az országos ünnepnapot.

Nyolcz órakor megdördültek a vár-fokáról a taraczkövések s a meghívott vendégek diszmagyarban vonultak beláthatatlan kocsisorban az ünnepély színhelyére. Zeneszóval vonultak föl a vidéki közönségek; a rutén parasztok festői csoportja a Rákóczi-induló mellett, nemzetiszínű kokárdával, miközben magyar földmivesek a Szózatot, Himnuszt éneklék. A magyar köznép is igen szép számmal vonult föl Beregből. A magyarság többsége kávinista. Lelkipásztorai is összesereglettek s rendkívül fölemelő látványt nyújtott, a mikor Kiss Aron püspökkel élükön gyalogszerrel kivonultak a várhegy alá.

A diszmagyar, frakk, szalonkabát és papitallár mellett sok katonai uniformis is látható és sok közös hadseregbeli tiszt kabátjára vagy attilájára nemzeti színű szalagesokrot tűzött. A mikor elkezdődött az ünnep, vagy tizezer ember volt együtt, mindannyian együtt érezve a nap felemelő hatását.

Kilencz órakor vette kezdetét a lombsátorban a hálaadó istentisztelet, a melyet Firesák Gyula püspök nagy segédlettel végzett, miközben a kórus oroszul énekel. A mise végével a püspök megszentelte a munkácsi négyesület zászlóját, mire az összes vendégek az ünnepi

felől álmodozik, a kit már régen eltemettek s csak éjjel jár fel ő hozzá a sírból, hogy fejüket egymás keblére hajthassák? „Ah quelle idée“, gondolja magában s az én szavaim kapcsán talán tovább ábrándozik.

Nagy szavu emberek, kiknek kevés a vágott dohányuk, azt szokták erre mondogatni, hogy a költészet egy a mindenséget átölelő művészet lévén, az ember gondolatvilágának efféle szülötteit is hivatta van kifejezésre juttatni. Maga Heine is azt mondja: „Der Dichter darf überall zugreifen, wo er Material zu seinen Werken findet.“ Nem is ezt vonom én kétségbe s nem is tartok én a Fauszt szingazgatójával, a ki eme szavakkal támadja a poétákat:

Ha költők vagytok, vezessétek
A költészetet parancsszóra.

Csak azt akarom jelezni, hogy efféle kifejezések ma már a korrekt esztetikai felfogás előtt nem sokkal többek exotikus ürességeknél, minden maradandóbb hatás és való költői érték nélkül; azt akarom bizonyítani, hogy Heine maga is nyakig uszkált a romantizmus hullámaiban.

Most, ne hogy önt untassam, leteszem a tollat, gondolataimat egyelőre nem fűzöm tovább.

Legközelebb egyébről!

Lévay Mihály.

sátorba vonultak, a hol Erdély Sándor igazságügyminiszter elmondta ünnepi szónoklatát, a mely rendkívül nagy hatást keltett. A beszéd tartalma, stílusa, meleg, hazafias hangja óriási lelkesedést idézett elő az egész hallgatóságban.

A nagyhatású beszéd második befejező része így hangzik.

Az igazságügyminiszter beszéde.

Ezredéves országos ünnepélyeink között Munkács van ma a soron. Oszlopot emeltünk Munkács várormára. Mi ezélja van ennek? Mit fog ez jelenteni? Egy ezer év előtt, talán ma a napja, hogy maroknyi nép messze-messze földről épen itt haladt el. Mondák és regék ködös homályából mint egy zúgó vihar, úgy törtetett elő honfoglaló, honalapító magyar!

Hősök voltak, hont foglalók, hazát védők, vitéz harezot harcoltak, a vér patakzott innen-onnan. De az a vér összefolyt, együtt itta azt be Magyarország földje. Innen azután a magyar föld minden népe jó testvérré, egy nemzeté alakult. Szokás és nyelv más lehet, de egy a hazafiúi érzélem. Tanum erre különösen Munkács város vidéke, hol a hazaszeretben, honfiúi érzelemben magyar és ruthén között nincs semmi különbség. (Hosszas éljenzés.)

De így volt ez az egész országban. Nem volt győző, sem legyőzött. Szeretettel egyesültek, böles törvényeket alkottak. Megalkották s ránk hagyták a magyar hazát, a szabadság és egyenlőségnek ezt a dicső, szent országát. Évek multak, évek jöttek, volt örömmünk, volt siralmunk, váltakozott fény és árny. Egy volt, örök-változatlan: a haza szetete. Óseinktől örököltük, hiven megőriztük. Oszlatta a vizsályt, harezban ez buzdított, békében munkára, böles alkotásokra ösztönzött örökké. (Élénk helyeslés.) Munkács vár ormáról azt fogja hirdetni ez a fényes oszlop, hogy Magyarországon a haza-, a szabadság-, a testvéri szeretet, hűség a királyhoz s az alkotmányhoz egy ezer év alatt mély gyökeret vert s hogy a nemzetiségi vizsálynak, a vallási türelmetlenségnek nincsen jó talaja, a hazaszeretet sziklakeményiségén a tévelygő tanok erőt nem vehetnek. (Igaz! Ugy van!)

Hirdetni fogja, hogy magyar nép, melynek a szabadság éltető eleme, drágán őrzött kincse, mást le nem igazott, meggyőződésétől, hite és vallásától soha senkit meg nem fosztott. (Általános helyeslés.) Magyar hazám nagy Istene! feléd emelkedő ennek az oszlopnak ezt a magasztos jelentőségét Magyarország minden polgárának oltsad be mélyen szívébe. (Zajos éljenzés.) Elhangzott szent imánk: hála a multakért, könyörgés a jövőkért. Magyarország népeinek nevében hálát és könyörgést a ruthének püspöke tolmácsolt a nagy Isten trónjának zsámolya előtt. (Éljenzés.)

Fényes nap virrad ma Munkács vidékére. A hajdani fényes napok fátyolképe ott lebeg a láthatáron. A vitéz hadseregek, fényes győzelmek, a zajos áldomás, az édes megnyugvás, a békés munkának termő verejtéke, sok szép nagy alkotás ott vonul el lelki szemünk előtt. Munkács látóhatárán meg van világítva fényes glóriával a hazaszeretet és a királyhoz való hűség. (Lelkes éljenzés.)

Munkács város népe, összegyűlt vendége, hazám hű polgárai a hazaszeretben, a királyhoz való hűségben sohase ernyedjete! Ebben öszpontosul erőnk és hatalmunk. Az együttérzésben, a munkaszeretben legyenek kitartók, mert csak így bizhatunk, hogy soha el nem pusztulunk. (Élénk helyeslés.) Bereg vármegyének hazafiúi közönsége, a töletek birt területen van elhelyezve oszlopunk, Magyarország elsőse az oszlop fényköre, a magyar nép erénye alkotó ereje, alapja e kőnek. Az ország nevében tinektek

adom át, gondozzátok, őrizzéték, ellenséget hozzá közel soha ne ereszzetek. Védni fogjuk mi is egész Magyarországot, minden magyar ember utolsó csöpp vérig, vég-leheletünkig. Amig egy magyar van, baja nem fog esni, erre ime megesküszünk. Eljen a haza! Eljen a király! (Hosszas, szünni nem akaró lelkes éljenzés, minden oldalról üdvözik a szónok minisztert, kik hozzá nem férhetnek, fővegeiket emelgetve éltetik.)

Erre megindult a menet gyalog a várba, az emlékoszlop-leleplezési ünnepélyhez. Fél órai ut után fölerkezett az egész vendégsereg, a miniszterrel az élén a vár fokára, hol a disz-sátorban aláíratott az emlék-okmány, hogy az alapköbe helyeztessék.

Aláírás után Gulácsy Dezső országgyűlési képviselő fölolvasta az okmányt és megkezdődött az alapköbehelyezés, a mely után a szokásos kalapácsütések következtek. Az egyházak után Erdély miniszter a haza nevében, utána a törvényhozás: gróf Sehönborn Ervin a főrendiház, Münnich Aurél a képviselőház nevében, Gronenbold altábornagy a hadsereg nevében. Eljen a magyar! magyarnyelvű felkiáltással tette meg kalapácsütését, amiért zajosan megéljenzették a vitéz katonát.

Midőn elhangzott az utolsó kalapácsütés is, Jobszty alispán lépett elő és szép beszéddel átvette a már jobbára kész emlékoszlopot.

Azután Kiss Áron, a tiszántuli református egyházkerület ősz püspöke egy igazán poétikus imádságot mondott leirhatatlan mély hatást keltve vele, amint áldást kért a magyarok Istenétől a királyra, a királynéra, a királyi családra, a hazára, a magyar nemzetre és a hazának vele testvéries viszonyban élő összes népeire. Az agg főpap imádsága végén maga is annyira elérzékenyült, hogy utolsó szavait elfojtotta hangos zokogása, de hamar összeszedte magát és a következő pillanatban már együtt énekelte az ezekre menő tömeggel a Szózatot, amely az országos ünnepet befejezte. Ez a jelenet volt az ünnepély legszebb, legmeghatóbb momentuma.

A színház alapköletétele.

A szózat lelkes eléneklése után, melyben a jelenlevők mindnyájan résztvettek, emelkedett hangulatban távoztak a hazafias ünnepély színhelyéről legyalogolva Váraljára, hol kocsik várták a vendégeket. Az összesereglett nép mindenütt sorfalatt képezve, zajosan megéljenzette a festői látványt nyújtott diszmenetet. Ezután az állandó magyar színház s utána a leánynevelő intézet alapköletéti ünnepélyén vett részt a miniszter és a vendégek, hol szintén lelkes és hazafias beszédek mellett folytak le az ünnepélyes aktusok.

Fazekas Béla, a sziniműpártoló egyesület elnöke, a Rösler Richárd debreczeni vállalkozó által épített esinos színház alapkö letételénél hatásos szép beszédet intézett Erdély Sándor igazságügyminiszterhez.

A disztrakoma.

Délután félkettőre a Csillag fogadó nagytermében ismét találkozott az egész vendégsereg, hogy disztrakomával zárja be a mai ünnepélyt. A nagyteremben alig tudtak elhelyezkedni az időközben felszaporodott vendégek. A pecsenye felszolgálásánál az asztalfőn ülő Erdély miniszter felemelkedett helyéről és felköszöntött mondott a királyra és a királynéra.

Zajos, lelkes éljenzés követte a felköszöntőt, melyet az egész társaság állva hallgatott végig. Az éljenzésbe belevegyültek Kölcsey „Hymnus“-ának hangjai. Ezután következett Münnich Aurél képviselő, ki a képviselőház nevében köszöntötte fel a hazát.

Miután Nedeczey János képviselő, a

sikerült ünnepélyek főrendezője, lelkes pohárköszöntőben éltette Erdély minisztert, ki remek ünnepi beszédével mindenkiket elbűvölt, folytonos éljenzések között az egész társaság sietett a miniszterrel kezzelintani s a következő szónok alig juthatott szóhoz.

Sütő Kálmán ref. esperes szép beszédben köszönte meg a törvényhozás tagjainak megjelenését. A főrendiházra és a képviselőházra emelte poharát. Gullner Gyula Firczak és Kiss Áron püspököt, a város polgármestere a hadsereget és Cronenbold altábornagyot éltette. Fenyvessy Ferencz a Schönborn grófokra, kik oly munificens módon járultak a hazafias ünnepély emeléséhez, Bartók Lajos Munkácsy derék hölgyeire, Domahidy István Lónyay Sándor főispánra mondott lelkes felköszöntőket.

Délután sikerült népünnepély zárta be az ünnepélyeket, melyen a nép igen jól mulatott és folyton hazafias dalokat hangoztatott. Este Schönborn gróf fényes estélyt adott a vendégek tiszteletére. A lakoma alatt üdvözlő táviratokat küldött Debreczen városa és Meszlényi püspök.

A vereczkei szorosban.

Ma reggel 6 órakor a meghívott vendégek Munkácsról különvonaton Szolyvára utaztak. Mintegy kétszázan lehetnek, kik Erdély Sándor miniszterrel együtt Szolyván kocsikra szálltak. Mielőtt utjokat folytatták volna, Szolyván egy kis ünnepeltetésben volt részük. Itt a minisztert egy ruthén iskolás fiu magyar nyelvű beszéddel üdvözölte. Kilenczven kocsin mentek ezután a falun keresztül, a vereczkei szorosba, hol egy magas sziklán diszes emléktábla hirdeti a magyarok bejövetelét.

A közönség az emléktábla köré gyülekezett és itt Tankovics Antal, volócei lelkész hangulatos beszédben szólott az emlék fontosságáról, mire Erdély miniszter tartott beszédet.

Ekkor az emléktábláról a lepel mozsárdörgések közepette lehullott. Ezután a szabadban Schönborn gróf a vendégek tiszteletére villásreggelit adott.

A reggeli után a menet visszaindult Beszkid felé. Utközben Vereczkben a diadalkapu elé az egész falu népe és az iskolásgyermek nagy sokasága gyűlt ki. Itt kedves jelenet játszódott le, egy ökölyi kis orosz fiu üdvözölte a minisztert, még pedig a következő szavakkal végezve kis mondókáját:

— *Méltóztatik látni, csak ruhánk más, mi mindnyájan jó magyarok vagyunk.*

A minisztert és egész környezetét igen meghatották e szavak, többeknek a szemébe könny gyűlt és a miniszter és altábornagy megesókölték a gyermeket és gazdagon megajándékozták. Schönborn gróf külön is adott pénzt a fiunak.

Ezután a menet a határszéli oszlop leleplezéséhez, Beszkidre indult. Ide két órakor érkeztek.

Az oszlop leleplezésekor Korodi Sándor árvaszéki ülnök magyarul és Halatkovics Bertalan alsó-vereckei esperes oroszul beszélt.

A leleplezés után a társaság vissza indult Volóczra, hol Schönborn gróf a vendégek tiszteletére ebédet adott.

A hangulat folyton lelkes.

Családi dráma V.-Pércsen.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, július 21.

Megrendítő családi dráma játszódott le tegnap a szomszédságban fekvő Hajdu-Vámos-Péres községben, a melynek, hogy két emberélet nem esett áldozatul, csak a véletlen szeszélyének köszönhető.

Egy haszontalan ok miatt támadt az összeszólalkozás, a mely a különben is ideges természetű férj kezébe fegyvert adott s azzal ki akarta oltani a saját és felesége életét.

A családi dráma részletes lefolyásáról a helyszínen megjelent tudósítónk a következőket írja:

*
Szász Imre jómódu hajdu-vámos-péresi gazdaember már régebb idő óta haszonbérelt a község határában lévő „Villongó” nevű birtokot, a hol kint is lakott családjával együtt.

Tegnap dolga akadt a községben s már korán reggel behajtatott. Sokféle elintézni valója a hazamenetelt nagyon késleltette úgy, hogy csak a késő délután indulhatott haza.

Szász Imréné kissé ingerlékeny természetű asszony, a ki férjével sokat házsártoskodott s mindennapos volt a háznál a családi perpatvar. Most is goromba szavakkal rugtatott neki férjének, a miért az sokáig volt távol és annyira megvárakoztatta.

Szász Imre egy ideig esendesen túrta a felesége kötekedését, előbb szép szóval, majd erőlyesen kérte, hogy hallgasson el már; az asszony azonban nagyon veszedő kedvében volt s férjének még gorombábban neki támadt. Az elkeseredett férj, a ki már nagyon megunt a sok családi per-patvart s a felesége örökös kötekedését, erre bement az irodájába s ott magához vette *kilencz milliméteres kaliberű revolverét, a melyben mind a hat töltés benne volt s vissza ment a feleségéhez.*

Az asszony még jobban feldühödvé ismét neki esett az izgatott embernek s még kevésbé válogatott a szidalmazó kifejezésekben.

Az izgatottságán már tovább uralkodni nem tudó férj erre kirántotta revolverét s rálőtt a feleségére. Azután visszaroht az irodába és ott saját magát is mellbe lölte.

Szász Imre a revolver láttára félreugrott, még pedig olyan szerencsésen, hogy a golyó csak a ruhája szélét érintette s az ijedségen kívül komolyabb baja nem történt.

Az udvaron dolgozó Fábán Bálint meg ennek felesége a kettős lövés hallatára beszaladtak a lakásba. Legelőször is az ijedségtől *elájult asszonyt* locsolták fel, azután az irodába mentek, ahol a szegény férj *átlőtt, mellet óriási vértócsába hörögve* fetrengett.

A súlyosan sérült embert ágyra emelték s sebét úgy, a hogy bekötözték. Fábán Bálint kocsira ülve behajtatott a községbe, a honnan Bene János községi orvost s a segédjegyzőt magával vitte a „Villongó” pusztára.

Bene János orvos sublimot segélyével elállította a vérzést s bekötözte a sebet, a mely életveszélyes annyira, hogy Szász Imre életben maradásához semmiféle reményt nem fűznek.

A házsártos asszony most gondos ápolásban részesíti a szegény meggyötört férjét, aki az óriási kínok között inkább a szenvedésektől megváltó halálért, mint a hosszú ideig tartó felgyógyulásért inádkozik.

A szomorú véget ért családi perpatvar ügyében az illetékes hatóság vizsgálatot indított.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

Mária Dorottya főhercegnő esküvője.

Budapest, július 21. Mária Dorottya főhercegnő esküvője a budai Zsigmond-kápolnában lesz, a melyet ez alkalomra teljesen renoválnak. Az esküvőt nagy

pompával tartják meg az udvar jelenlétében. József főherceg alig győzi az eljegyzés alkalmából hozzáérkezett üdvözlések fogadását és olvasását. A vőlegény most Alesuthon van, a hol Strobl szobrász mintázza.

A „Fremdenblatt” a kiegyezésről.

Budapest, július 21. A „Fremdenblatt” hosszasan foglalkozik a kiegyezés ügyével s abbéli reményének ad kifejezést, hogy a kiegyezés műve létrejön. Polemizál a „Pester Lloyd”-dal, amelylyel szemben hiszi, hogy mindkét parlament letárgyalja az őszszel a kiegyezési javaslatokat.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönczy-egyesület „Otthon”-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. fővárnyszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

A debreczeni kir. járásbírószág szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

— **Személyi hírek.** Gróf Dégenfeld József főispán szatmármegyei birtokáról, Kiss Áron püspök ma reggel a munkácsi ünnepélyekről nejevel együtt visszajöttek Debreczenbe. Csath Zsigmond felügyelő, a debreczeni posta- és távirtdahivatal főnöke egy havi szabadságidőre a budai Császár-fürdőbe utazott. Távollétében Budaházy József helyettesíti.

— **Az egyetemi alapítvány.** Annak a nagy alapítványnak előteremtéséről, a melylyel városunk a millennium emlékére biztosítani akarja a tervezett egyetem létesítését, valaki ezeket írja a Magyarországnak:

— *A debreczeni protestáns egyetem.* Megírtuk a napokban, hogy a Debreczenben felállítandó protestáns egyetemre a város által adandó két millió alapítvány honnan való fedezéséről dr. Bakonyi Samu ügyvéd, kinek ez ügyet a kiküldött albizottság tanulmányozás végett kiadta, terjedelmes javaslatával elkészült. Mint tudósítónk értesül, dr. Bakonyi Samu, a javaslat készítője, igen helyesen oldotta meg a kérdést, ugyannyira, hogy ahhoz a debreczeni birtokos polgárok is a legnagyobb nyugalommal járulhatnak hozzá. Míg ugyanis a két millió alapítvány indítványozója, Szabó József főszámvevő, azt javasolta, hogy a két millió a Hortobágyból kiszakítandó 10.000 hold bérletösszegéből gyűjtendő össze, a mi a polgárok körében érthető visszatetszést keltett, addig dr. Bakonyi Samu azt indítványozza, hogy a város egy millió kölcsönt vegyen fel s azt tőkésítse. A másik millió előteremtésére ő sem lát mást, mint hogy a Hortobágyból egy kisebb terület kiszakítandó s annak bérletösszegéből egyrészt az egy millióhoz javasol csatolni tőkésítés végett, a bérletösszeg másik részét pedig az egy millió kölcsön törlesztésére kívánja fordítani. Az alapítvány ügyének illetően megoldása az albizottságnak élénk örömet szerzett s bizonyára meg lesznek elégedve e megoldással a debreczeni polgárok is.

E tudósításra vonatkozólag illetékes helyről, az ügyet előterjesztő bizottság köréből fölkérettünk annak kijelentésére, hogy a *Magyarország* tudósítóját többszörösen is tévedett levele megírásában, a melynek tartalma e miatt nagyon is messze áll a valóságtól. Dr. Bakonyi Samu még eddig semmiféle javaslatot nem terjesztett a bizottság elé s így annak nem is lehetett még alkalma „élénk örömmel“ fogadnia Bakonyi javaslatát. Az a mód pedig, a mely az alapítványhoz szükséges pénz megszerzésére ajánlatni fog, nem a bizottság egyik vagy másik tagjának indítványa s azért egyik tag sem követeli maga részére a dicsőséget, hanem az egész bizottság együttes megállapodásának eredménye, valamint a közgyűlés elé terjesztendő emlékirat is ugy tekintendő, mint a bizottság közös munkálata. Az alapítvány pénzügyi műveleteit illetőleg a M—g hírével szemben megnyugtathatjuk mindazon aggódo polgártársainkat, a kik a Hortobágy miatt elleneztek Szabó József főszámvevő nagyszabású indítványát, hogy az újabb terv szerint annak realizálásánál nincs szó a Hortobágy pusztának sem nagyobb sem kisebb részének kiszakításáról.

— **Tábornokok elutazása.** A 39-ik sz. gyalogezred felett a tegnap megtartott szemle után a magasrangú törzstisztek tiszteletére az ezred tisztikara a Pavillon laktanyában lévő kaszinóban fényes ebédet adott. Este pedig katonazene mellett a Bika-szálloda éttermében tisztivacsora volt, a melyen a helyőrség összes tisztjei részt vettek. A magasrangú látogatók kíséretükkel együtt a ma reggeli gyorsvonaton elutaztak városunkból. Bucuzásra a vasutnál Simonffy Imre kir. tan. polgármester is megjelent.

Szeremley József.

Az alsó-szabolcs-hajduvidéki ev. ref. egyházmegye egyik legéremesebb lelképásztora, h.-bösszörményi pap — mint onnan táviratozzák — ma hosszas betegség után meghalt. Szeremley József előkelő helyet foglalt el a magyar református világ egyházi közéletében. Pápay Imre halála után lett esperessé és h.-bösszörményi lelkészszé. Azelőtt T.-Dobon működött. Mint esperes körülbelül tíz évig volt elnöktársa gróf Dégenfeld József egyházmegyei gondnoknak. A tiszántuli egyházkerület konventi tagsággal is megtisztelte. — Mostanában elbetegedett s tavaly, egészségi állapotára hivatkozva, lemondott az esperességről. — Az egyházmegye csak hosszas vonakodás után fogadta el szeretett esperesének visszalépését, amikor is Zsigmond Sándor szoboszlói lelkészt választották meg helyébe. — Halála széles körökben kelti fel a legőszintébb részvétet. Temetése eddigi dispositiók szerint csütörtökön lesz.

— **Az agarász-egylet közgyűlése.** A nemrégiben megalakult Debreczen és Hajdúvármegyei agarász-egylet holnap délelőtt kilenc órakor a városházán gróf Dégenfeld Pál elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tart, a melyen apróbb folyó ügyeket intéznek el s tagfelvételeket eszközölnek.

— **Vasut-építés.** A Kossuth-utcai közuti vasut építését ma tényleg megkezdették a Szent-Anna-utca végén. A pályát négy hét múlva át akarják adni a közforgalomnak.

— **Halálozás.** A stájerországi Tüfferből kapjuk a gyászjelentést arról, hogy *Gabona* Nándor os. és kir. nyug. ezredes, a hadi ékítménnyel diszitett katonai érdemkereszt és hadi érem tulajdonosa meghalt 76 éves korában. A megboldogultnak számos ismerőse volt Debreczenben is, ahol hosszabb ideig tartózkodott sógoránál Handtel Vilmos takarékpénztári igazgatónál. Lapunknak egyik legrégibb előfizetője volt a császárvárosból.

— **A munkácsi ünnepek.** Lapunk más helyén részletes tudósítást közlünk azokról a lélekemelő szép ünnepekről, amelyekkel a honfoglaló ősöknek a haza földén tett útját a honfui kegyelet két napig ünnepelte Munkács vidékén. E helyen csak pár epizódot kíván még tudósítónk pótlólag fölemlíteni. Debreczenből szépszámu, tekintélyes társaság vett részt az országos ünnepségben. Osz püspökünk, Kiss Aron, nejevel együtt utazott Munkácsra s mindkettőjüket szeretetteljes tisztelettel vette körül az ünneplő Beregmegye. Az agg főpap Lónyay Sándor főispán tanácsára lemondott arról a farszto utról, a melyet tegnap tettek a vereczkei szorosban és a beszki határdombhoz. A püspök uron kívül még a következő debreczeniek voltak jelen az ünnepen: Kiss Albert lelkesz orsz. képviselő, Joó István gymnáziumi főfelügyelő, Kardos László, Kaszanyitzky Endre kereskedők Serli Ede iparos. Mindhármán a debreczeni ipar- és kereskedelmi kamara képviselőiben, (Szabó Kálmán elnök és Zádor Lajos sógoruk Keresztfalvy Antal halála miatt nem mehettek) továbbá Bodossy Pál püspöki titkár és Röszler Richárd mérnök. — Simonffy Imre polgármester üdvözlő távirata, melyet a polgárság nevében küldött, a legkellemesebb hatást keltette az ünneplő közönség körében. — Lónyay Sándor főispán köszönetét és viszont üdvözlését küldi érte. A kiránduló társaság Vereczkén lefényképeztette magát. — Ugyancsak ott roppant hatást keltett a vendéglátó Schönborn Ervin gróf magyarul mondott felköszöntője, amelyben kijelentette, hogy ezután még buzgóbb, lelkesebb támogatója lesz a magyar nemzeti mozgalomnak, mint eddig. Erdély Sándor miniszter az éjjel külön vonaton M.-Szigetre utazott, onnan ma éjjel tér vissza Debreczenen keresztül Budapestre. Az illusztris társaság külön vonatát a debreczeni üzletvezetőség tisztviselői, Lasz gallner és Mayerszky urak vezették.

— **Bejelentett öngyilkosság. Téglási** Lajos 21 éves kőműves-segéd tegnap levélben bucuzott el a Csillag-utczán lakó édesanyjától, mivelhogy ő meg akar válni ettől a nyomorult élettől. A szegény anya a rendőrséghez fordult segélyért, hogy fia öngyilkosságát akadályozzák meg. Azonban az életunt legényt ez ideig a legszorgosabb kutatás dacára sem sikerült megtalálni. Tettének oka valószínűleg abban rejlik, hogy egy pinczér pénzlopással vádolta a tulérezékeny legényt.

— **A nagyerdei népnépnep.** Fényesebb népnépnépet aligha látott még Debreczen város közönsége, mint amilyen a vasárnapi lesz, amelyet a Nagyerdő elzárt területén tartanak meg. A tanács megbizta az erdőmestert, hogy a népnépnep napján a Nagyerdőt erdőőrökkel zárassa el, a rendőrőrkapitányság egész csapat közrendőrt és lovasrendőrt rendelt ki, míg a rendező bizottság több mint száz felügyelővel zárja el a népnépnep területét. Jegy nélkül senki be nem juthat s épen ezért már kora reggel elzárják a népnépnep helyét s a közönséget csak délután bocsátják be Eldorádó csodás vig birodalmába. A népnépnep apró látogatói ezernél több báb, katona, dob, trombita és más játékszerekhez juthatnak. A Nagyerdőn már megkezdtek a

munkát. A Vigadó nagytermében ott diszeleg már a szép és tágas szinpad, munkások nagy szorgalommal furnak, faragnak s állítják fel a tribünöket és a pódiumokat. Holnap a diadalkapukra, a sátrakra, a szabad szinpadokra, majd a gyermekek játszóterére kerül a sor. Több mint kétezer zászló és czimer vár felrakásra. Rendkívül érdekes látnivaló lesz a „Pokol“, a melyet *Beczkó* József, a Komjáthy szintársulatának jeles festője készít. Egész délután és este nyitva lesz a látogatók előtt s a népnépnepélyen bizonyára mindenki igyekezni fog, hogy ezt a rendkívül érdekes képcsoportozatot megtekintse. Az esteli hangverseny és műkedvelő előadás próbái serényen folynak, a közönség érdeklődése pedig páratlan, mert a közreműködők utján ma már rendkívül sok jegyet előjegyeztek. Tegnap nyolcz láda ajándéktárgy, gyermekjáték és 1200 lámpion érkezett, a melyeket a népnépnepélyt rendező bizottság csak az ünnepnep napján korán reggel rakat fel. A népnépnepély páratlanul fényesnek ígérkezik s a közönség érthető érdeklődéssel néz annak megtartása elé.

— **Katonai utóállítás.** Katonai utóállítás volt tegnap délelőtt a „Pavillon“ laktanyában az illetékes katonai és polgári hatóságok közbenjöttével. Az utóállításra tizennégy ifju jelentkezett, ebből egy debreczeni illetőségű. Közülök hatot soroztak be.

— **A hajdu-dorogi püspökség** ügyében a Budapesteni járt küldöttség tagjai közül Farkas Pál és Győző, Görög Ferenc és Bencze György e hó 16-án megjelentek Firczak Gyula munkácsi görög-katholikus püspöknel, hogy az ügyet neki is jóindulatába ajánlják. Firczak püspök válaszában a szem előtt tartandó törvényes követelményeket hangoztatta és biztosította a küldöttséget, hogy csakis ezeknek megtartásával lehetséges ezélt érniök, egyebekben pedig támogatását kilátásba helyezte.

— **A közönség figyelmébe.** Tegnap délután a Kos-uth- és Batthyány-utczán elveszett két darab nyugtakönyv, mely a *Debreczeni Reggeli Ujság* előfizetői számára kiállított nyugtakat tartalmazta. Fölvijuk ennél fogva a Reggeli Ujság előfizetőit, hogy a nyugtakat csak abban az esetben váltsa be, ha azokat a *Debreczeni Reggeli Ujság kiadóhivatalának* rendes kézbesítői viszik el.

— **Jóváhagyott kiállítási segély.** Szirmayné Mészáros Jusztina művirágkészítőnek az ezredéves kiállításra megszavazott 200 frt városi segélyt a belügyminiszter megerősítette.

— **Kázár Ambrus a fogságban.** Kázár Ambrus, a híres szökevény, tegnap reggel óta erős őrizet alatt ismét Budapestben van. A szökés részletéről Kázár szombat éjjel hosszú vallomást tett Oláh Miklós dr. és Várad kir. ügyészeknek. Elmondta, hogy Affendakisznak a börtönben két darab husz frankos Napoleon-aranya volt. Ezeket a szökés után még Budapestben egy üzletben beváltották, a mivel nagyon sok időt vesztegettek, mert az ujságban sokáig keresték az árfolyamot. Azután igyekeztek minél előbb kijutni Budapestről. Átmentek tehát azonnal Budára, onnan egész éjjel gyalogolván, Szent-Endrére, a hol a Dunán uszva átkeltek s aztán mindenütt gyalog, falvakat, városokat lehetőleg elkerülve, a Tiszáig értek, melyen különböző pontokon többnyire uszva, fatönkökbe kapaszkodva, négyszer keltek át. Uszás közben ruhájukat a fejükre tették, hogy át ne igya a víz. *Debreczenben* fél napot töltöttek koldulással. Egy uri háznál pedig ugy megszánták őket, hogy ebédet is adtak. Sokszor azt sem tudták, merre járnak: elfogatásakor is csak annyit tudott, hogy Máramarosban vannak, de hogy mely község, környék, arról fogalmuk sem volt.

Kázár a hiányzó ruhadarabjait utközben szerezte be. Az volt a főcéljuk, hogy Magyarországot mielőbb elhagyják s ezért igyekeztek a határra. Széle-Lonkán véletlenül bukkantak ki az erdőből és szembe kerültek Kun segédjegyzővel, aki figyelmessé lett a félénk idegenekre és magához intve a közelben szénát takaró ruténeket, igazolásra szólította föl a szökevényeket. Kázár erre a zsebébe nyult, kivett belőle egy marék paprikát s a körülötte állók szemébe szórta, aztán Affendakiszszal együtt futásnak eredt. Uldözőbe vették őket. Látta, hogy elfogják s most már azon volt, hogy ő lévén a pénzkezelő, a nála lévő nyolez forintot, ami összes vagyonuk volt, Affendakisznak átadhassa. Ez sikerült is neki. A kir. alügyésznek ama kérdésére, hogy miképpen jutottak pénzhez a börtönben, Kázár azt felelte, hogy a rab eszén nem jár tul senki. Affendakisz jövendő czéljaira nézve felvilágosítást adni nem akart. Elég, ha én szenvedek — mondotta — miért szenvedjen ő is. Midőn azt kérdezték tőle, hogy miképpen szökhettek meg a börtönből, azt felelte, hogy megszökhet az ember bárhol, ha akar. A vármegye alispánja azonnal mindenfelé táviratilag intézkedett Affendakisznak kézrekerítéséről, kinek helyzete rendkívül megnehezedett. Egyedül maradt a rengeteg aljában, a tájékat nem ismeri, összes magyar nyelvtudománya az, hogy jó napot. Kázárt vasárnap délután négy órakor indította utnak az ügyészség Budapestre, hova ma reggel öt óra 49 perczkor érkezett. Azonnal külön ozellába csukták be s megérkezéséről értesítették Geguss Gusztáv kir. ügyészt, aki hamarosan megjelent a fogházban, hogy kihallgassa a szökött rabot. Kázár fekete szakkót, mellényt, nadrágot és fekete kalapot viselt. Arczán meglátzik a sok szenvedés, melyet szökése alatt kiállott és a nap heve is erősen megbarnította a bőrét. Éjszaka nyugodtan aludt, Budapestre érkezve közönyösen tekintgetett jobbra-balra, mintha nem törődne vele, hogy visszaviszik a börtönbe. Az igazságügyminiszter értesítette a fővárosi rendőrséget, hogy 500 forint jutalmat tűz ki Affendakisz és Kázár Ambrus elfogatóinak.

— **Uj szoknya-dívat.** A Figaró azt ujságolja, hogy őszre szenzációs reform várható a szoknyák szabása terén. A szoknyák megtartják mostani alakjukat, amely oly előnyösen tünteti fel a csipőket; az újítás abban áll majd, hogy a deréktől 10—12 centiméternyire elől, hátul és oldalt alig észrevehető nyílás lesz majd egészen az alj szegélyeig; láthatóvá lesz ilyenformán az igen élénk, vagy igen diszkrét színű alsó szoknya, amelynek színe bizonyos mozdulatoknál, amikor például a hölgyek kocsiába szállnak, vagy ha a szél fogódzik a ruhába, összekeveredik majd a ruhaal mintájával. Az öltözék így új, izgató és csábító báj nyel. Természetes, hogy az alj szövete elég súlyos lesz, hogy a szellő tulságosan indiskrétté ne válhassék.

— **Agarász-verseny Debreczenben.** A hajdumegyei agarász-egylet átratót intézett a debreczeni vadásztársulathoz, a melyben arra kérte, hogy egy n gyobbszabású versenyagarászat rendezéséhez engedje át neki az ondódi és nyulási vadászterületet. A vadásztársulat készséggel egyezett bele a kérelembe s átengedi a versenyagarásatra a szükséges területet. Az agarászat nagyszabásúnak ígérkezik s iránta már jó előre az egész közönség érdeklődik. Az agarászatra már bejelentették részvételüket egy Szabolcs- és Bihar-, mint a többi körülfekvő vármegyék gentry sportmanjai. — A versenyagarászat után táncmulatság lesz.

x **Mai számunk** összes példányaihoz Frei Th. és Társa Zürich (Svájc) körlevele van mellékelve, melyet t. olvasóink szives figyelmébe ajánlunk.

TÜKÖRDARABOK.

Hit.

El-el merengek multam álmán
S csodálva nézek rája vissza még.
Multam! te szép mosolygó tiszta ég,
Hová lett rólad a szívárvány?
— Eltűnt reményim merre szálltatok? . . .
Mért kérdezem? lehull a fák virága,
— Ha jó a sugár s elhervad a levél,
Mikor az ősz halált lehel reája.

El-el merengek multam álmán,
Hogy vissza nem jó többé, jól tudom?
Mit is keresne enyhe fuvalom?
Elmult tavasz s a nyár határán.
— Vajh! mit keresne férfi korba még
Rajongó lélek, mely a rut valónak
— Sivár mezét virággal hinti be,
Miket bu, gond, csalódás szerte szórnak.

Óh! bárcsak újra hinni tudnék
Hűség, barátság szent eszméiben.
Bár ugy dobogna, birna most szívem,
Mint a mikor nem érte but még.
— Ugy fáj nekem, hogy minden a mi szép,
Nem a valóság, vágyam alkotása,
— Mit gyötremnek tart a sors elem,
Hogy el ne érje lelkem, ám de lássa.

Nem ily világról álmodoztam,
Hol a hazugnak hymnuszt zengenek
Pénzért az önző, hitvány emberek,
Hol ennyi bűn és kárhozat van:
— Hol a leány eladja önmagát
S a dus kufárral undok szennybe dölve.
— Kaczagja azt, ki telt szívet kínált
S üres zsebekkel álmodott felőle.

Nem ily világról álmodoztam,
A hol aranyba duskál a csaló
S kinek kezébe koldusbot való,
Tobzódva ül bőség, vagyonban:
— Hol a tudatlant pártfogók viszik,
Törvényt szab az, ki börtönt érdemelne,
— Bünt ostoroz az, kit ostorozni kén,
Tolvajt keres, ki lopna, hogy ha merne.

El-el merengek multam álmán
S hogy vissza nem jó többé jól tudom,
De mért pályámat bátran megfutom
E földi lét sivár határán.
— Képzelt világom romja közt ha majd
Megtört szemem sugári jelt keresnek
— Egy kő szilárdan áll még ott: a hit,
Jó lesz szívemre nyugtató keresztnek.

Barát Sándor.

Irodalom — Művészet.

* „Az 1848—49-iki Magyar szabadságharcz Története“ című munkából jelent most meg a 63-ik füzet, melyben Gracza György a tavaszi hadjárat kapcsán az első magyar érdemjelek kiosztását s a márczius 5-iki szolnoki csatát mondja el számos új adat fölhasználásával. Főkép a szolnoki csatának a leírása oly élénk, olyan megkapó, hogy lehetetlen megilletődés nélkül olvasnunk azt. A szerző különben most már erős léptekkel halad a nagyszabású munka befejezéséhez. A füzet képei ezek: Berzenczy László. A debreczeni ref. főiskola. — A debreczeni országgyűlés helye. — Mednyánszky Sándor honvédezedes. — Falragasz 1849-ből. — Gr. Károlyi György. — Részlet az issaszeghi ütközetből. — Haynau 1852-ben.

* **Magyarország története.** A Szalay-Baróti-féle millenniumi nagyszabású disz-emlékműnek, a „Magyarok Története“-nek most vet-tük kiadóktól, a Lampel Róbert-féle, (Wodia-

ner F. és Fiai) budapesti kiadócézgtől (Andrássy-ut 21. sz.) a 42-ik füzetét. Ez alkalomból a napi sajtó által is többféle alakban közölt azon kitüntetésről emléksznünk meg, melyben a derék kiadócézég egyik tagja, Wodianer Arthur részesült már két ízben azzal, hogy őt Ő Felsége, a király a kiállításnak egyik meglátogatásánál megszólításával tüntette ki, elismerésül azon messze kiható működésért, melyet a Wodianer cézég évek hosszú során fejt ki irodalmunk s közművelődésünk emelése körül. És a legmagasabb elismerés helyén is méltó volna még akkor is, ha a kiadócézég nem lép vala mással a kiállítók sorába, mint épen csak a millenniumi évben teljesen megjelenendő a „Magyarok Története“-vel. — A most hozzánk érkezett 42-ik füzet tovább viszi a Ferdinánd és János ellenkirályok közti hosszadalmas versengésnek, tragikus és fondorlatos eseményekben oly gazdag történetét, mely Jánosnak, az utolsó nemzeti királynak 1540-ben bekövetkezett halálával érte csak végét. Aztán következnek Ferdinánd királynak a törökök ellen viselt szerencsétlen s jórészt kudarcos hadjáratái és más oldalon Fráter Györgynek; mint János fia gyámjának és az erdélyrészi birodalom kormányzójának viselt dolgai, mondanunk sem kell, hogy az előadás szokott élénksége az olvasást valódi élvezetté emeli, mint ahogy képdisz dolgában e füzet sem marad hátra a többinél. A külön nagy műmellékleten kívül, mely Budavára 1686-iki ostromát ábrázolja, különösen Mária királynénak egy fényképfelvételű szép mellszobra vonja magára figyelmünket. Több érdekesnél-érdekesebb illusztráció is díszíti a füzetet.

* **Szomaházy új könyve.** Üde, jó kedvű, rózsás hangulatot keltő könyv Szomaházy-nak a legújabb kötete. A címe a „Nyári felhők“ és 15 elbeszélést tartalmaz. Csupa olyan egyén szerepel bennük, a kik pompásan értenek az élet művészetéhez. A szatírájuk enyelgés, a komolyságuk nyári felhő, a humoruk finom, a tréfájuk csipős bár, de nem bántó. Szóval, olyan urak és asszonyságok, a kikkel örömet elmulatunk. A mellett a morált sem nézik le, habár korántsem filiszterek. A 15 elbeszélés közül, amely a kötetet tarkítja, kiválnak kedves hangulatjokkal a következők: „Kalliope“, az eposz muzsájának tragikomikus balladája, „A pásztora“, mese a modern anyai szeretetről, „Ballada a szegény Tihamérről“, egy lírikus költő tragédiája, „A bezárt fiúk“ és „Az óra“, modern bölcészeti értekezések és „Ihar párbaja“. Egyáltalában a hangulat az, a mi valamennyiben dominál. Nincs az a morózus világggyűlölő, a ki ellen tudna állni neken a rózsaszínű hangulatnak, a mely a bohémvilág légköréből való és körülbelől így fejezhető ki: Az élet a jónak és a rossz-nak vegyülete, de az okos ember kiválasztja a jót és másoknak engedi át a roszt. — Kissé könnyelmű és némileg önző életbölcészet, de hát olyan az önzése, mint a pufók békéé, a kik a világ központjának tekintik magukat és naivul csudálkoznak, ha valaki az ellenkezőről akarja őket meggyőzni. A mi soha sem sikerül. A könyv piros vászonkötésben ötven krajezáért kapható minden hazai könyvkereskedésben. Kapós lesz, mint minden, a mit Szomaházy István eddig irt. Kiadta Singer és Wolfner.

A vörös haj.

A vörös haj ismét nagyban divatozik. De a mesterséges vörös haj még nem teremti meg a „vörös“ haju nőt, mely az ég egy külön alkotása.

A vöröshaju nő szerelméről ekképen nyilatkozik egy levelezőnk: „Mint a napfény a holdhoz, a bor a vízhez, oly arányban áll a „napesókolta nő“ szerelme más nőhöz. Az övé nem az a félemeleg, bágyadt, hideg-lelős szerelme. A mely férfit megszeret egész szenvedélyével, annak vére felpeszdi, ha

még oly hideg lenne is. Életereje, szenvedélye áthatja egész lelkünket s leborulunk előtte és imadjuk, mint a szerelem egy új megnyilatkozásának hirdetőjét. Az ilyen nő szerelme önzéstelen. Reá nézve a világon csak egy férfi létezik, kiért mindenre képes, kiért mindent eltűr és ki iránt törhetlen hűséggel viseltetik. Vakon szeret s ez a szerelem egyetlen igaz neme, mert a ki lát, itél, és aki itél, az már megfontolva, mérlegelve szeret.

Igen jó véleménynyel vannak a vöröshaju emberek felől az amerikaiak is.

Valamerre Amerikában van egy nagy gyár, melynek összes munkásai vörös hajuk. Képviselve van ott minden árnyalat, a rezes élénk vöröstől kezdve, egész a gesztenyeszínig. Hétszáz férfi, nő, gyermek, mind vörösbaju! Mikor az est-harang megkondul s a nagy vaskapun át kiözönlenek, a sötét, homályos utcza szinte megvilágosodik, mintha fényes sugár jött volna az égből s hintené világát az öreg gyárváros utcáira. Mikor a tulajdonost megkérdezték, mi vitte arra a gondolatra, hogy csupa „szalmaszínű szökeket“ alkalmazzon, így szólt: „Hosszas tapasztalat után rájöttem, hogy a vöröshaju emberekben több az életerő, kiartás, gyorsabbak minden kézimunkában, kevesebbet betegeskednek, jó természetűek, mindig reménykednek és másokon segíteni szeretnek. Elméjük gyorsabban működik, intelligensebbek, kedélyük egyenletesebb s ennél fogva könnyebb velük megférti; így aztán lassan felcséreltem minden fekete és barna fejet vörössel s mondhatom, uram, az eredmény jó, igen jó, sőt kitűnő.“

CSARNOK.

Két édes érzésről.

Irtá: Kozov Ákos.

(Folytatás és vége.)

Beteg virág hervadozva fekszik hófehér párnák között. Az anyaszeretet ott virraszt, ennek nincs éjjele, ha nappalának nincsenek színes órái. Ránézve most nincs világ, csak a kis szoba csöndje. Szíve reszket a félelemtől, egy mosoly beteg gyermeke lázban égő arcáról a remények egész világát gyújtja meg a fájdalom sötéttségével elborított lelkében s midőn az álom anygalkái édes szenvedésbe merítik gyermekét, szemeit felemeli a világosság és vigasztalás Istenéhez és imádkozik: Atyám! óh ne vedd el tőlem e gyermekemet. Nézd könyveimet és fordítsd ostorodat irgalomra. Tudod, hogy ha őt elveszed, az utolsó selyemszál is elszakad, mely e helyhez köt. Nekem a múlt édes emlékeiből csak e gyermek maradt meg vigasztalásul... ne szakítsd le szívemről... könyörülj... irgalmazz...

A szülői szív három nagyhatalma a szeretet, köny és az imádság kikönyörögték az irgalmat és a gyermek meggyógyult...

Egy ilyen beteg virág hervadásánál én is jelen voltam. Az anyai fájdalom egész valómban megrendített s önkénytelenül egyesítém fohászaimat az anya imájával, de reményeink nem teljesedtek s a gyermek elment az anygok közé.

Két hó mulva az anyát is eltemettük. Gyermek nélkül nem tudott élni...

A sir sok mindent elfed.

Bűt, örömet, fényt, szerelmet.

De ki gyermekét szerette...

Gondját sir el nem temette.

Ilyen a szeretet!

Egy szegény asszonynak egyetlen fia volt, kit gonddal és szeretettel nevelt, de jószágos szívének nem volt öröme a fiuban. Gonosz társaságba keveredett s egy alkalommal erőszakkal elrabolván édes anyjának utolsó filléreit, megszökött. Évek multak el s egyszer csak azt hallja az özvegy, hogy fia börtönbe került. Feledve lőn minden, az anyabement szeretetének fényével a börtön sötét éjjelébe, átkarolta gyermekét és könyeivel áztatta megrablójának büntől megfakult arcát.

Ilyen az anyaszeretet...

Méltó pendantja ennek a hitvesi hűségen nyugvó szeretet, melyet a családi élet puha fészékében talál fel két szerető és egymást megértő szív.

Oly jól esik tudnunk, hogy boldogok vagyunk, oly jól esik tudnunk, hogy az emberek közt van egy igaz szív, mely hű hozzánk, ismerni egy lelket, melyen a földi gondok után megpihenhetünk, ajkakat, melyek értünk imádkoznak, egy világot, mely szeretettel vesz körül bennünket, mely ha levét bennünket a sors, osztózik terhünkben, elsimitja homlokunkról a redőket, velünk érez, velünk gondolkodik, örül szerencsénknek, hitével az Istenhez emel, kétségbeesésünkben szeretetének fényével árasztja el lelkünket s remélni tanít egy jobb jövőben. És az egymás megbecsülésén alapuló hitvesi szeretet nem fogy, hanem nő az évekkel s áthajlik abba a korba is, hol megszűnik az ér gyors verése s kihamvad a szív kohója.

Ez a szeretet színes, melyet féltve kell őriznünk, mert ha elveszítjük azt, nincs, nincs mit keresnünk e földön... Egy lapot szakított ki s e lapon e sorokat olvastam:

Egy édes hang zendül
Lelkemen keresztül,
Mint kis galamb lassu szívverése.
Mint harangvirág csilingelése.

Mint távol hallatszól,
Esti szent harangszól,
Letérdeltet, imádkozni késztet,
Önkéntelen áhitatot érzek.

Kezem összefogom
Halkan imádkozom.
Egyre hallom a harangzugását,
Lelkemen a te neved csendül át.

Ki ne ismerné közülünk Abelard és Heloise édes bus történetét, kik nem lehettek egymáséi? Szívük ott havadt ki a zárda csöndjében s a templomnak szentelt ívei alatt. S midőn Heloist elhunyt szerelme koporsójába tették a legenda azt tartja, hogy Abelard karjaival átölelte az érkezőt. Petrarcha elsvad égő könyei között, hogy Laura nem lehet az övé, Shakspere rokonszenves alakjai egymásután dőlnek ki a nem viszonzott, meg nem értett, akadályokba ütköző szerelem sulya alatt s ha megkérdeznénk a sirok lakóit, azok bizonyára sokat tudnának mondani a szívek bánatáról, gyászáról, azok vívódásairól, epedéseiről...

Ez volt a legtöbb szerelem sorsa a paradicsom Évjától Mária Antonettig, ki a vörpadra kísérté boldogtalan sorsra jutott férjét. A szülői szeretet mellett egy példában megemlékezem a hálás gyermeki szeretetről is.

Az Olympiai játékok korában történt, hogy egy világtalan atyának két fia elnyerte a cserkoszort, melyre abban az időben a daliás ifjak többre becsültek a világ minden dicsőségénél. A győztes ifjak azonban nem tették fejükre a koszort, hanem odaléptettek világtalan ősz atyjuk elé és halántékaira helyezték diadaluk jelvényeit. A történetirő megjegyzi, hogy a fiui szeretet eme megnyilatkozásánál az egész görög nemzet zokogott...

De legyen elég ennyi, mert már most is bocsánatot kell kérnem, hogy oly régen dacolok szíves türelmükkel. Pedig a hazaszeretetről még nem is szóltam, de minék is szólnék, hisz' ennek lángja elolthatatlan lánggal ég szívünkben s nem szorul az élesztésre...

Közgazdaság.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság“ közlése. 1896. július hó 21-én.

Államadósság:

Magyar aranyjáradék 4%.	122.75	123.—
„ vasuti beruházási kót. 4%.	124.25	125.25
„ koronajáradék 4%.	99.35	99.85
„ regále vált. kót. 4%.	100.—	101.—
Oszták aranyjáradék 4%.	123.50	124.—
Egységes állam kötvény 4%.	101.75	102.25
Tisza-szeg. 4%-os nyeres.-sors.	139.50	140.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	391.—	391.50
Oszták hitelbank részvény	365.—	365.20
Magyaripar-és keresk. bank. r.	106.75	107.25

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsj.	123.—	124.—
3-os	105.—	105.50
Oszták földhitel sorsjegy 3%-os	115.—	116.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	9.75	10.15
Oszták	18.10	18.50
Olasz	11.50	12.—
Bazilika sorsjegy	6.50	6.90
Jó-szív	3.10	3.40

Pénznomok:

Cs. és kir. arany	5.64	5.72
20 márkás arany	11.75	11.80
20 frankos arany	9.50	9.54
1 Sovereigns	11.98	12.02

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, július 20.

Buzát ma jól kínáltak, a kereslet kedvező volt. Elkelt lanyha irányzat mellett 40.000 métermázsza 2/3, krral olcsóbb áron, részben szerbiai áruban.

Egyéb gabonaneműekben gyenge volt a forgalom változatlan árak mellett. Tengeri azonban 5 krajczárral olcsóbb lett.

Hivatalos felmondások nem történtek.

Eladatott:

Buza: Tiszav.:	100 mm. 81.5 kg.	7.—
frton, 100 mm. 81.5 kg.	7.—	300 mm. 81.5 kg. 7.05
frt. 150 mm. 81 kg.	7.—	frt. 100 mm. 81. kg. 7.—
frt. 500 mm. 81 kg. 7.02	és fél frt. 440 mm. 80.5 kg. 7.07	és fél frt. 360 mm. 80.5 kg. 7.05
frt. 100 mm. 80.5 kg. 1.—	frt. 100 mm. 80.6 kg. 6.90	frt. 109 mm. 79 kg. 6.90
frt. 100 mm. 79 kg. 6.90	frt. 100 mm. 79 kg. 6.95	frt. 100 mm. 78 kg. 6.80
frton, mind három hóra.		

Zab: Ö. 200 mm. 6.55	frt. 100 mm. 6.40
frt. 100 mm. 6.40	frt. 100 mm. 6.30
frt. 100 mm. 6.20	frton.

Natáridő-üzlet.

Az irányzat eleint szilárd volt, emelkedett árak mellett utóbb azonban meglanyhult s az árak is engedtek.

Hivatalos zárófolyamok déli 1 órakor.

	frt
Buza szept.-októberre	1896 6.35—6.36
„ máj.-júniusra	1896 6.70—6.72
Rozs tavaszra	1896 —.—
„ szept.-okt.-ra	1896 5.24—5.25
Tengeri máj.-jun.-ra	1896 3.93—3.95
„ jul.-aug.-ra	1896 3.69—3.70
Zab szept.-okt.	1896 5.14—5.15
Répcze aug.—szept.	1896 10.50—10.55

Zárulat 4 óra 30 perczkor:

	frt
Buza 1896. őszre	6.36—6.37
Rozs 1896	5.23—5.24
Zab 1896	5.14—5.15
Tengeri 1896 máj.-június-ra	3.92—3.93
Répcze 1896 őszre	10.50—10.60

Kiadóhivatali üzenet.

Többeknek. A nyári idény bekövetkeztével igen sok lakásváltozást jelentettek be előfizetőink közül. Azonban nagyon sokszor megakadunk, mert nem tudjuk vagy a névalírást, vagy pedig a helyet, hová a lap ezután küldendő, elolvasni. A legtöbb esetben a névalírás olvashatlan, minek kibetűzéséhez, ha ugyan az lehetséges, igen nagy idő és türelem kell. Kérjük tehát a t. lakásváltoztató olvasóközönségünket, hogy egy a nevet, mint a helyet olvashatónak leírni méltóztassanak, hogy ezáltal a lap szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

Berkocsik díjszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napszámra:		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Óraszámra.		
Fél órára	40	30
¼ órára	10	7
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órán túl félórára v. kevesebb időre	20	15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompói belül.	50	3
IV. Meghatározott járatok.		
Temetőseknel (valláskülönbség nélkül), ha a végítzesség a templomban történik.	2	1
A temetőbe ki és vissza	120	80
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	6	4
A színházba menet	80	60
A színházból jövet	80	60
Bármeik vasúti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	50	30
Éjeli menet vagy jövet kézi táskával	80	60
A kocsis mellé elhelyezett minden darab málna után külön 10 kr. díj jár.		
A korcsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, csúszka-gyár, légszusz-gyár, kertészeti egyesület és gőzmalomhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	80	60
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	1	0
Minden következő órára	60	40
Külöb barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	120	90
Minden következő órára	40	30
Katonai lakanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet 1 órai várakozással	8	6
Minden további órára	40	30

A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számítottak.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1896. május hó 1-től.
Egységes vasuti idő szerint.

Debreczenből indul:

	hajn.	reg.	este	déli
Budapest—Nagyvárad-felé	4	40	12	38
Budapest felé (gyorsvonat)	8	40	10	31
Budapest—Nagyvárad felé	12	38	8	48
Nagyváradra, (P.-Ladánytól gy. v.)	12	38	8	48
P.-Ladányig (minden kedden)	12	38	8	48
Csak P.-Ladányig	8	15	4	07
Szatmár—M.-Sziget felé	8	15	4	07
Szatmár—M.-Sziget felé	8	15	4	07
Szatmár—M.-Sziget felé	8	15	4	07
Csak Szatmárig	8	15	4	07
Miskolcz—Kassa felé	8	15	4	07
Miskolcz—Kassa felé	8	15	4	07
Szerencs-S.—A.-Ujhely-Kassa felé	8	15	4	07
M.-Böszörmény—Bü.	8	15	4	07
Sz.-Mihály-felé	8	15	4	07
Füzes-Abony felé (m. áll. v.-tól)	8	15	4	07
Ohat-Kócs-Polgár felé (m. áll. v.-tól)	8	15	4	07
Derecske—Nagy-Léta felé	8	15	4	07
Derecske—Nagy-Léta felé	8	15	4	07
Budapestre érkezik:				
A hajnali 4 órakor induló sz. v.	déli	12	—	—
A reggeli 8 ó. 40 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1	50	—
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz.-v.	este	8	10	—
Az este 10 ó. 31 p.-kor induló sz.-v.	reg.	8	45	—

* Közvetlen kocsik Kassa 6 ó. 30 p.
* Póprád-Felkára 6 ó. jun. 1-től szept. 15-ig.

Budapestről—Debreczenbe indul:

A d. u. 3 ó. 47 p.-kor érkező sz.-v.	reg.	9	40
Az este 7 ó. 09 p.-kor érkező gy.-v.	d. u.	2	15
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	este	7	05
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	este	9	15
(P.-Ladányig gy.-v. átszállással)	éjjel	11	—
A reggel 7 ó. 20 p.-kor érkező sz.-v.	éjjel	11	—

Debreczenbe érkezik:

Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	8	47
Budapest—Nagyvárad felől gy.-v.	este	7	09
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2	40
Budapest—Nagyvárad felől	reg.	7	20
Nagyvárad felől (P.-Ladányig gy.-v.)	reg.	5	12
M.-Sziget—Szatmár felől	reg.	7	50
M.-Sziget—Szatmár felől	d. u.	12	16

Debreczenbe érkezik:

M.-Sziget—Szatmár felől	este	10	16
Csak Szatmárról	reg.	6	58
Kassa—Miskolcz felől	reg.	8	07
Kassa-S.-A.-Ujhely-Szerencs felől	este	12	21
Kassa—Miskolcz felől	este	7	50
B.-Szt.-Mihály	reg.	8	08
H.-Böszörmény felől	déli	8	17
F.-Abony felől (vásártérre)	este	6	30
F.-Abony (m. áll. v.-hoz)	este	6	49
Ohat-Kócs-Polgár felől (vásártérre)	d. u.	5	20
Ohat-Kócs-Polgár (m. áll. v.-hoz)	d. u.	5	32
Derecske—Nagy-Léta felől	reg.	7	44
Derecske—Nagy-Léta felől	reg.	8	—
Derecske—Nagy-Léta felől	reg.	7	25
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u.	3	18

* Póprád-Felkáról indul jun. 1-től szept. 15-ig, este 10 ó. p. gy. v.
* Közvetlen kocsik Kassa 6 ó. 31 p. d. u.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.
Felelős szerkesztő: Konecz Ákos.

Nyitlér.

A mohai Ágnes-forrás tekintetes kezelőségének

Mohán.

Magánygyógyintézetben, valamint ön-magamon szerzett tapasztalatok után különös örömmel válik bizonyítani, hogy a mohai „Ágnes-forrás” honi savanyúvizeink között méltán az első helyen említendő; a külföldi gieszüblü és wildungeni, s más e fajta savanyúvizeket pedig egyszerűen feleslegessé teszi, mivel főleg gyomor- és bélhurut idült beteginél, továbbá gyermekeknel igen gyakran észlelhető túlságos gyomorsav képződés megállítására céljából a legszebb eredményel rendelhető, mit tenni orvosi meggyőződésesen kívül hazafiságból sem fogok a jövőben elmulasztani.

Dr. Molnár Ferencz,

602-12-5 ker. orvos Rimaszécs.

Gőszántás!

A macsi gazdaság eredeti FOWLER-féle kettős gőzekével

folyóévi október 15-től kezdve talajművelésre vállalkozik.

Bővebb felvilágosítást ad a Közgazdasági Bank ügyvezetője. 656-6-3

FELSŐ KERESKEDELMI TANINTÉZET NAGYVÁRADON.

Az országos kereskedelmi akadémiákkal egyenrangú és jogú szakiskola. Áll 3 osztályból. Nyilvánossági és egy évi önkéntességi joggal felruházva.

A nagyvárad kereshedők új és fényesen berendezett palotájában, előkelő családok fia részére a modern szakképzés minden követelményeinek megfelelően berendezett

internátussal.

Végzett növendékek a bel- és külföld legnagyobb vállalatainál helyeztetnek el.

A tanév 1896. évi szeptember hó 1-én nyílik meg.

PROPPER N. JÁNOS,

igazgató.

648 10-4

Selyem-czikkeink eladásához

minden nagyobb városban

provízió ügynököt

keresünk, kik privát egyéneket felkeresnek.

Ajánlatok Th. Frei és társa Zürich (Svájcz) Stampfenbachstrasse 51. czimzendők. Svájcba czimzendő levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. 662-3-3

Haszonbér.

A vértési határon, mintegy 902 hold tagos birtok (1100 □ ölével), gazdasági épületekkel, 64 kataszt. hold dohánytermeléssel, ennek megfelelő új rendszer szerint épült, legnagyobb részben új dohányszinkekkel, gazdasági lakkházzal 1897. január 1-től bérbe adandó.

Bérlőnek átadatik mintegy 265 hold őszi vetés és a jövő évi dohányföldök, jó részben november hónapban az időjáráshoz képest felszántva.

Értekezhetni tulajdonos Nagy Lajos-sal Nagyváradon, Uri-utca 698. sz. n., vagy a vértési birtokban a nyári lakásán. 662-3-3

Az általam legmondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytisztító

SÓSBORSZESZ,

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerármban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyveosko minden üveggel ingyen adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszertára DEBRECZENBEN (Tisza-palota).

608-52-28